

De Bijzondere Positie van de militair in de Tweede Kamer

Woensdag 11 maart 2015: Tijdens het Algemeen Overleg Personeel van de Vaste Commissie Defensie van de Tweede Kamer met minister van Defensie Hennis-Plasschaert, is de bijzondere positie van de militair behandeld. Met de behandeling van de bijzondere positie van de militair is deze nu ook 'politieke werkelijkheid' geworden. Een belangrijke stap om te komen tot volwaardige waardering van deze bijzondere positie.

Brief

Aanleiding voor de behandeling was de brief 'De bijzondere positie van de militair' (34000-X-61 – Brief regering d.d. 11-12-2014) die minister Hennis-Plasschaert op 11 december 2014 aan de Tweede Kamer heeft verstuurd en de antwoorden van de minister op de vragen van de leden van de Vaste Commissie Defensie (VCD) n.a.v. voornoemde brief (*Beantwoording vragen commissie over de bijzondere positie van de militair, 34000-X-65 - Brief regering d.d. 30-01-2015*). In de brief geeft de minister een beschrijvende opsomming van de bijzondere positie van de militair.

Voor de GOV|MHB was het opvallend dat er door de leden van de VCD nauwelijks inhoudelijke vragen werden gesteld over de brief. De GOV|MHB neemt in deze maar aan dat de brief op dat punt zeer duidelijk is geweest. Daar er bij de invoering van algemene wetgeving de afgelopen jaren geen rekening is gehouden met de bijzondere positie van de militair, waardoor deze (financieel) extra is geraakt, concludeert de GOV|MHB dat de bijzondere positie van de militair inhoudelijk niet bekend was bij Kamerleden, niet zijnde leden van de VCD. Was dat immers wel zo, dan zou dat impliceren dat de Tweede Kamer bij de invoering van die algemene

wetgeving de militair bewust is 'vergeten'. Die gedachte is voor de GOV|MHB een brug te ver.

De bijzondere financiën

Wel werden vragen gesteld over de bijzondere positie van de militair in relatie tot de financiën en in relatie tot algemene wetgeving. De beantwoording hiervan door minister Hennis-Plasschaert bevreedde de GOV|MHB enigszins. Zo stelde de heer Knops (CDA) dat er geen enkele invulling wordt gegeven aan die bijzondere positie. Dat het CDA daar indertijd wel om heeft gevraagd, maar dat de minister toentertijd antwoordde dat er geen sprake is van specifiek voor de

daarmee die bijzondere positie echter een beetje tekort worden gedaan omdat er een veelheid van zaken is waarmee je invulling geeft aan die bijzondere positie.

De GOV|MHB is echter van mening dat de heer Knops hiermee een belangrijk pijnpunt in de erkenning en waardering van de bijzondere positie van de militair raakt. Deze erkenning en waardering wordt nu immers voornamelijk beleden met de mond, maar wanneer in voorkomend geval wordt verzocht om deze erkenning en waardering ook in klinkende munt om te zetten, wordt de boot afgehouden of het verzoek geridiculiseerd. Dit ondanks het feit dat er wel degelijk een relatie

De bijzondere positie is nu 'politieke werkelijkheid' geworden

bijzondere positie benodigde ruimte. En dat terwijl er aantoonbaar een achterstand in loonontwikkeling is ontstaan in vergelijking met de rest van de rijksoverheid. De minister antwoordde daarop dat de heer Knops daarmee leek te vragen of er een apart potje was waaruit geput werd om invulling te geven aan die bijzondere positie van de militair. Volgens de minister zou

ligt tussen de financiële beloning van (elementen van) de bijzondere positie van de militair en de achterstand (t.o.v. bijv. de ambtenaren in de sector Rijk) in de primaire arbeidsvoorwaarden. (Zie: 'Het arbeidsvoorwaardenoverleg en de bijzondere positie van de militair', ProDef-Bulletin nr. 6 | september 2014).

Op de stelling van mevrouw Eijnsink (PvdA) dat wat haar betreft duidelijk moet worden gemaakt of de algemene regelgeving min of meer volgend is en de bijzondere positie van de militair op grond van artikel 97 van de Grondwet leidend, antwoordde de minister dat voor Defensie geldt dat dan steeds weer goed wordt bekeken of het noodzakelijk is binnen de defensieorganisatie om groepen militairen onder bepaalde omstandigheden uit te zonderen van algemene regels, dan wel afwijkende regels voor hen te stellen. Dus dat die algemene regels wel gelden, maar steeds weer zal moeten worden bekeken of zij ook van toepassing zijn op de specifieke positie van de militair.

In het licht van de gebeurtenissen van de afgelopen jaren op dit vlak, constateert de GOV|MHB dat er nu klaarblijkelijk sprake van nieuw beleid. Nieuw beleid dat de GOV|MHB van harte toejuicht, maar waarvoor dan wel moet gelden dat het 'zoet' en het 'zuur' in evenwicht zijn. Het kan immers niet zo zijn dat als het Defensie uitkomt, zij een uitzonderingspositie claimt, maar op het moment dat het Defensie geld kost, de werkgever de militairen in de kou laat staan.

'Politieke werkelijkheid'

In de politieke arena geldt dat 'iets' pas als argument wordt gebruikt, of als grond voor discussie kan dienen, wanneer dit 'iets' door de politiek als de werkelijkheid wordt beschouwd. Met andere woorden: wanneer dat 'iets' door het kabinet en de volksvertegenwoordigers is besproken en als waarheid is aanvaard. Zo ook de bijzondere positie van de militair.

In het (recente) verleden heeft de GOV|MHB regelmatig bij (verschillende) Kamerleden aandacht gevraagd voor de bijzondere positie van de militair. Hierbij werd in een (groot) aantal gevallen duidelijk dat de Kamerleden wel beeld hebben bij het feit dat er zoiets is als een 'bijzondere positie', maar dat de inhoud en/of de consequenties hiervan voor de militair bij sommige Kamerleden niet duidelijk op het netvlies stonden. Daarmee was het niet tastbaar en viel het dus buiten de 'politieke werkelijkheid'.

Nu de inhoud, samenhang en consequenties van de bijzondere positie van de militair door het kabinet aan de Tweede Kamer zijn aangeboden, door de volksvertegenwoordiging met de verantwoordelijke minister zijn besproken en daarmee tastbaar zijn gemaakt, maakt deze voortaan wel deel uit van de 'politieke werkelijkheid'. Nu pas ook kan de bijzondere positie worden gehanteerd als argument om in voorkomend geval te komen tot

afwijkende regelgeving en/of extra gelden voor Defensie, i.c. (arbeidsvoorwaarden van de) militairen.

De bijzondere positie van de militair, zoals deze staat beschreven in de brief van het kabinet aan de Tweede Kamer, biedt nu de benodigde erkende 'kapstokjes' daarvoor.

Dit betekent niet dat hiermee de strijd is gestreden en dat het nu nog uitsluitend aan de Tweede kamer is. Integendeel (helaas), de volksvertegenwoordigers zullen er ook in de toekomst aan moeten worden herinnerd dat er zoiets bestaat als de bijzondere positie van de militair. Dit bleek al direct bij de behandeling van het wetsvoorstel Versnelde ophoging AOW, zoals u hebt kunnen lezen in het voorwoord van duovoorzitter Marc de Natris. Toch is de GOV|MHB verheugd te constateren dat een belangrijke eerste stap nu is gezet. Een stap in de richting van de erkenning en waardering die de militair en zijn/haar bijzondere positie verdient.